

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 102/06-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júna 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť B. Č., B., zastúpenej advokátkou JUDr. T. M., B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 299/98 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 299/98 p o r u š i l základné právo B. Č., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 299/98 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. B. Č. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 80 000 Sk (slovom osemdesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. B. Č. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 8 196 Sk (slovom osemtisícstodevät'desiatšesť slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť na účet jej advokátky JUDr. T. M., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 22. marca 2006 č. k. I. ÚS 102/06-10 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť B. Č., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 299/98 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1. 1. Z obsahu sťažnosti - vo vzťahu k jej prijatej časti - vyplynulo, že sťažovateľka 24. septembra 1998 podala okresnému súdu návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam proti odporcom v 1. až 3. rade, ktorý je vedený pod sp. zn. 6 C 299/98. Okresný súd nariadil vo veci deväť pojednávaní, pričom postup súdu podľa názoru sťažovateľky vykazuje známky nehospodárnosti, pretože vzhľadom na to, že ide o spor fakticky a právne jednoduchý, počet pojednávaní nebol primeraný. Na jednotlivých pojednávaniach sa prerokúvali opätovne tie isté návrhy strán, ktoré neprispievali významne k objasneniu skutkového stavu. Dňa 22. novembra 1999 súd odročil pojednávanie za účelom znaleckého dokazovania ceny predmetných nehnuteľností. Uznesenie č. k. 6 C 299/98-84, ktorým ustanovil znalca, vydal súd až po štyroch mesiacoch od pojednávania odročeného za týmto účelom. Navyše lehota na vypracovanie znaleckého posudku nebola „v nijakom spojení“ s povinnosťou zaplatiť preddavok na znalecké

dokazovanie, ale jej počiatok bol určený právoplatnosťou daného uznesenia. V dôsledku podaného odvolania proti tomuto uzneseniu sa uskutočnilo konanie na Krajskom súde v Bratislave, ktoré bolo právoplatne skončené 28. júla 2000 a spis bol znalcovi doručený až 8. februára 2001.

Dňa 11. decembra 2001 sťažovateľka požiadala súd o zmenu petitu ohľadne určenia vlastníctva k vedľajšej stavbe, ktorá bola počas konania zapísaná do katastra nehnuteľností ako bezpodielové spoluvlastníctvo odporcu a súčasne požiadala o pripustenie ďalšieho účastníka do konania, manželku odporcu. Súd rozhodol o pripustení ďalšieho účastníka, ale o rozšírení petitu nerozhodol, čím sa podľa presvedčenia sťažovateľky zvyšuje jej právna neistota. Uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o pristúpení ďalšieho účastníka do konania bolo postúpené kancelárii na doručenie účastníkom až 1. decembra 2003. Pri vyhotovení tohto uznesenia podľa názoru sťažovateľky súd znova pochybil, keď pripustil proti nemu opravný prostriedok, ktorý odporca v 1. rade využil, čím sa konanie opäť predĺžilo.

Podľa presvedčenia sťažovateľky uvedeným postupom okresného súdu došlo k porušeniu jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka si uplatňuje aj primerané finančné zadosťučinenie, pretože právna neistota jej spôsobuje materiálnu aj nemateriálnu ujmu spočívajúcu v pocitoch krivdy, bezmocnosti a hlbokého poníženia.

1. 2. Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1) Základné právo B. Č. na súdnu ochranu a na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na (...) prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom pod spis. zn. 6 C 299/98 porušené bolo.

2) Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod spis. zn. 6 C 299/98 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3) B. Č. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 250 000 Sk (...), ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný zaplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu .

4) Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia B. Č., na účet advokátsky JUDr. T. M., B. (...) do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. T. M., listom zo 17. mája 2006 sp. zn. Spr 3269/06, ku ktorému bolo pripojené aj vyjadrenie zákonnej sudkyne Mgr. J. W. z 27. apríla 2006, a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 30. mája 2006.

2.1. Predseda okresného súdu uviedol, že:

„(...) súhlasím, aby ústavný súd konal bez nariadenia ústneho pojednávania. Tvrdenia uvádzané v sťažnosti zodpovedajú skutočnosti, ako to vyplýva z pripojeného spisu. Dňa 29. 4. 2005 boli spisy z oddelenia Mgr. P. prerozdelené a konkrétne tento spis bol pridelený do oddelenia JUDr. V. a to v súvislosti s nástupom na materskú dovolenku Mgr. P. K prieťahom i pred tým dátumom došlo v súvislosti s častými práceneschopnosťami počas tehotenstva Mgr. P. Po nástupe novej sudkyne Mgr. W. dňa 1. 9. 2005 je spis pridelený jej, ktorá bude v tejto veci rozhodovať až do právoplatného skončenia veci.“

2. 2. Z vyjadrenia zákonnej sudkyne vyplýva, že:

„Vec 6 C 299/98 mi bola pridelená koncom septembra 2005 z dôvodu, že dňom 1. 9. 2005 som na základe preloženia začala pôsobiť na OS Bratislava III. Okrem tejto veci mi bolo pridelených približne 560 nevybavených vecí, z toho okolo 160 vecí reštančných, starších ako 5 rokov. Veci som začala vybavovať postupne, prihliadnuc na dátumy ich podania. Vec vedená pod sp. zn. 6 C 299/98 bola vybavovaná predou mnou sudkyňou Mgr. P., ktorá ako posledný úkon vypracovala uznesenie o priznaní znalečného a to dňa 14. 9. 2004. Potom, ako som prevzala oddelenie po Mgr. P., som sa musela začať oboznamovať s obsahom jednotlivých spisov. V danej veci som dňa 11. 4. 2006 vykonala ďalší úkon, po naštudovaní spisu som zistila, že neboli doriešené procesné otázky, nakoľko boli robené navrhovateľkou podania, o ktorých bolo potrebné rozhodnúť. Išlo hlavne o rozšírenie návrhu a návrhu o pripustenie ďalšieho účastníka na strane odporcu. Na základe poverenia som spis predložila VSÚ, s vypracovaním riešenia, ako vo veci ďalej postupovať tak, aby nebola porušená zásada zákonného sudcu, pretože som usúdila, že

podanie navrhovateľky nebol návrh na zmenu, ale išlo o podanie ďalšieho návrhu so širším okruhom účastníkov.

Z akého dôvodu vo veci nebolo rozhodnuté a rýchlejšie konané dovtedy, dokedy spis nebol pridelený mne (september 2005), sa vyjadriť neviem.“

2. 2. Právna zástupkyňa sťažovateľky v reakcii na uvedené vyjadrenia zo strany okresného súdu uviedla, že:

„Na základe výzvy Ústavného súdu SR zo dňa 25. 5. 2006 Vám zasielame vyjadrenie k stanovisku porušovateľa OS BA III, v tom zmysle, že informácie v ňom obsiahnuté nám neboli známe, z hľadiska posudzovania skutočnosti, či došlo k porušeniu práv sťažovateľa sú však irelevantné. Vzhľadom k tomu, že predseda súdu tvrdenia v sťažnosti nespochybňuje, netrváme na ústnom pojednávaní vo veci.

Zároveň Vám oznamujeme, že si uplatňujeme trovy právneho zastúpenia vo výške 2 501 Sk za dva úkony príprava a prevzatie a podanie návrhu a 2 krát režijný paušál vo výške 150 Sk a za jeden úkon v roku 2006 – vyjadrenie vo veci sťažnosti 2730 Sk a režijný paušál 273 Sk (...).“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 6 C 299/98:

Dňa 24. septembra 1998 podala sťažovateľka okresnému súdu žalobný návrh o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam proti odporcom: 1. J. Č. (ďalej aj ako „odporca v 1. rade“), 2. P. Č. (ďalej aj ako „odporca v 2. rade“),

3. D. Č. (ďalej aj ako „odporca v 3. rade“) a 4. H. Č. (ďalej aj ako „odporkyňa v 4. rade“ spolu tiež ako „odporcovia“). Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 6 C 299/98.

Dňa 26. októbra 1998 okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 11. novembra 1998 sťažovateľka zaplatila súdny poplatok.

Dňa 23. apríla 1999 okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky na doloženie originálov listinných dôkazov a vyzval odporcov, aby sa v lehote do 15 dní vyjadrili k žalobe. Zároveň bolo vo veci nariadené pojednávanie na 17. máj 1999.

Dňa 17. mája 1999 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 10. jún 1999 s tým, že súd predvolá odporcu v 2. rade pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty a predvedenia. Odporcom uložil vyjadriť sa k návrhu pod hrozbou poriadkovej pokuty.

Dňa 10. júna 1999 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 9. september 1999 s tým, že súd predvolá odporcov v 2. a 3. rade pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty a tiež požiada o pripojenie spisu od Okresného úradu v S., odboru katastrálneho (ďalej len „okresný úrad“).

Dňa 10. júna 1999 sa k návrhu vyjadrili odporcovia.

Dňa 14. júna 1999 okresný súd požiadal okresný úrad o zapožičanie spisového materiálu a vyzval notárku JUDr. S. o zaslanie fotokópie kompletného spisového materiálu týkajúceho sa prevodu nehnuteľností zapísaných na LV č. 398 k. ú. F. v lehote 15 dní.

Dňa 24. júna 1999 notárka JUDr. S. oznámila súdu, že sa u nej žiadne kompletne materiály nenachádzajú. Doložila osvedčený odpis darovacej zmluvy, ktorou matka účastníkov konania, E. Č., darovala dcére - sťažovateľke nehnuteľnosti ležiace v k. ú. F.

Dňa 28. júna 1999 okresný úrad doručil okresnému súdu spisový materiál vedený pod č. V – 498/98.

Dňa 9. septembra 1999 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 7. október 1999 za účelom výsluchu odporcu v 3. rade a vyžiadania prvopisu notárskej zápisnice N 50/98, Nz 46/98 od notárky JUDr. S.

Dňa 10. septembra 1999 okresný súd požiadal JUDr. S. o zaslanie prvopisu uvedenej notárskej zápisnice.

Dňa 7. októbra 1999 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 8. november 1999 s tým, že súd predvolá odporcov v 1., 2. a 3. rade, všetkých pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty a predvedenia a predvolá tiež svedkyňu E. Č.

Dňa 8. novembra 1999 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 22. november 1999.

Dňa 22. novembra 1999 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že bude nariadené znalecké dokazovanie za účelom zistenia trhovej hodnoty sporných nehnuteľností. Účastníkom bolo uložené v lehote 10 dní doručiť otázky znalcovi.

Dňa 22. novembra 1999 odporca v 1. rade navrhol prerušiť konanie sp. zn. 6 C 299/98.

Dňa 26. novembra 1999 právna zástupkyňa odporcu v 1. rade oznámila súdu, že v súvislosti s katastrálnym konaním, ktoré iniciovali, považuje za predčasné vyhotovovanie znaleckého posudku.

Dňa 23. marca 2000 okresný súd uznesením č. k. 6 C 299/98-84 nariadil vo veci znalecké dokazovanie a ustanovil vo veci znalca Ing. J. I.

Dňa 17. apríla 2000 podal odporca v 1. rade odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 6 C 299/98-84 v časti o povinnosti zložiť preddavok na znalecké dokazovanie.

Dňa 26. júna 2000 bol spis doručený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní odporcu v 1. rade.

Dňa 28. júla 2000 krajský súd svojím uznesením č. k. 17 Co 212/00-93, potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 6 C 299/98-84 v napadnutej časti (toto rozhodnutie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 9. novembra 2000).

Dňa 7. septembra 2000 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 8. februára 2001 okresný súd zaslal spis znalcovi.

Dňa 18. apríla 2001 znalec doručil súdu vypracovaný znalecký posudok a vyúčtovanie znalečného.

Dňa 11. mája 2001 okresný súd vyzval účastníkov, aby sa v lehote 20 dní vyjadrili k znaleckému posudku.

Dňa 25. mája 2001 odporca v 3. rade oznámil súdu, že nemá výhrady voči znaleckému posudku.

Dňa 30. mája 2001 sa k znaleckému posudku vyjadril odporca v 1. rade.

Dňa 6. júna 2001 súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky, aby sa vyjadril k písomnému podaniu odporcu v 1. rade a k znaleckému posudku.

Dňa 11. júna 2001 právny zástupca sťažovateľky doručil súdu vyjadrenie k podaniu odporcu v 1. rade a zmenu návrhu.

Dňa 4. septembra 2001 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 24. september 2001.

Dňa 24. septembra 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 19. november 2001.

Dňa 18. novembra 2001 právny zástupca sťažovateľky faxom ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní.

Dňa 19. novembra 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 13. december 2001 s tým, že súd vyzve odporcov v 1. a 2. rade, aby sa vyjadrili „*k ďalšiemu vedeniu konania. Súd lustráciou zistí, či nebol podaný na tunajšom súde návrh o určenie vlastníctva k nehnuteľnosti tých istých účastníkov konania*“.

Dňa 20. novembra 2001 súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky a právnu zástupkyňu odporcu v 1. rade na písomné vyjadrenie ohľadom ďalšieho vedenia konania.

Dňa 20. novembra 2001 súd lustráciou zistil, že na tamojší súd nebol podaný návrh na určenie vlastníctva k nehnuteľnosti tých istých účastníkov.

Dňa 6. decembra 2001 právna zástupkyňa odporcu v 1. rade oznámila súdu, že ukončila jeho právne zastupovanie.

Dňa 11. decembra 2001 sťažovateľka podala návrh na pripustenie ďalšieho účastníka do konania.

Dňa 13. decembra 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom súd uznesením pripustil, aby do konania pristúpil ďalší účastník na strane odporcu a to odporkyňa v 4. rade H. Č. Pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom vypracovania uznesenia o pripustení ďalšieho účastníka do konania.

Dňa 28. novembra 2003 bolo písomne vyhotovené uznesenie z 13. decembra 2001.

Dňa 10. decembra 2003 advokátka JUDr. L. R. vrátila okresnému súdu jej doručené uznesenie z 13. decembra 2001 s tým, že toto je potrebné zaslať priamo odporcovi v 1. rade.

Dňa 19. februára 2004 odporca v 1. rade podal odvolanie proti uzneseniu z 13. decembra 2001.

Dňa 27. februára 2004 bol spis doručený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní odporcu v 1. rade.

Dňa 31. marca 2004 krajský súd uznesením č. k. 10 Co 60/04-200 potvrdil uznesenie okresného súdu z 13. decembra 2001.

Dňa 4. júna 2004 sťažovateľka oznámila okresnému súdu, že odvoláva plnomocenstvo, ktoré udelila advokátovi JUDr. R. S. a súčasne udelila plnomocenstvo Mgr. T. M.

Dňa 8. júna 2004 bol spis z krajského súdu vrátený okresnému súdu.

Dňa 24. júna 2004 bolo uznesenie krajského súdu č. k. 10 Co 60/04-200 zaslané účastníkom konania.

Dňa 2. júla 2004 bol spísaný úradný záznam o tom, že dosiaľ nebola uhradená záloha na znalca v čiastke 1 000 Sk

Dňa 7. júla 2004 právna zástupkyňa sťažovateľky oznámila súdu svoje nové kontaktné údaje na doručovanie písomností.

Dňa 14. septembra 2004 okresný súd uznesením priznal znalcovi Ing. J. I. odmenu.

Dňa 29. apríla 2005 bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. D. V.

Dňa 20. októbra 2005 právna zástupkyňa sťažovateľky oznámila súdu svoju novú adresu.

Dňa 1. septembra 2005 bola vec pridelená na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi Mgr. J. W.

Dňa 11. apríla 2006 zákonná sudkyňa *„spis predložila VSÚ, s vypracovaním riešenia, ako vo veci ďalej postupovať tak, aby nebola porušená zásada zákonného sudcu“*.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam vedenom pod sp. zn. 6 C 299/98, v ktorom sťažovateľka procesne vystupuje ako navrhovateľka, dochádza k porušovaniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie jej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný

súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že doterajší zdĺhavý priebeh posudzovaného konania v danom prípade nebol závislý od zložitosti veci, ale ako to bude v ďalšom vyhodnotené, od opakovanej krátkodobej ale aj dlhodobej nečinnosti okresného súdu v danej veci. Napokon ani predseda okresného súdu alebo zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení nepoukázali na skutkovú alebo právnu zložitost' predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné priet'ahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu.

Treba uviesť, že okresný súd bol v určitých obdobiach v posudzovanej veci opakovane krátkodobo, ale aj dlhodobo nečinný, a to konkrétne od 11. novembra 1998 do 23. apríla 1999 (päť mesiacov), od 22. novembra 1999 do 23. marca 2000 (štyri mesiace), od 7. septembra 2000 do 8. februára 2001 (päť mesiacov), od 13. decembra 2001 do 28. novembra 2003 (dvadsaťtri mesiacov) a od 14. septembra 2004 do 11. apríla 2006 (devätnásť mesiacov). Okresný súd teda najmenej počas štyroch rokov a ôsmich mesiacov vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka v napadnutej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím odôvodnená, pričom nie je tolerovateľné, aby o návrhu na pripustenie ďalšieho účastníka do konania z 11. decembra 2001 bolo rozhodnuté v konečnom dôsledku až takmer po dvoch rokoch (28. novembra 2003). Uvedené obdobia nečinnosti, ako aj neefektívnej činnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné priet'ahy v konaní, ktoré sú

z ústavnoprávneho aspektu neospravedliteľné. K priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci alebo správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Obranu predsedu okresného súdu a zákonnej sudkyne spočívajúcu v uvádzaní dôvodov, ktoré mali ako objektívne príčiny („okrem tejto veci mi bolo pridelených približne 560 nevybavených vecí, z toho okolo 160 vecí reštančných, starších ako 5 rokov“) spôsobiť tieto priet'ahy, nemožno akceptovať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach opakovane vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, a to len v tom prípade, ak sa za tým účelom prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných priet'ahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkom súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Sťažovateľka požadovala priznať primerané finančného zadosťučinenie celkom vo výške 250 000 Sk, pričom priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnila tým, že právna neistota jej spôsobuje materiálnu aj nemateriálnu ujmu spočívajúcu v pocitoch krivdy, bezmocnosti a hlbokého poníženia.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky považuje za primerané vo výške 80 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke priznal ústavný súd náhradu trov konania z dôvodu právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti z 31. októbra 2005 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 30. mája 2006). Za dva úkony vykonané v roku 2005 patrí odmena v sume dvakrát po 2 501 Sk, preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú sumu 5 002 Sk. Spolu s režijným paušálom ku každému úkonu (2 x 150 Sk v roku 2005) tvorí náhrada trov za dva úkony vykonané v roku 2005 sumu 5 302 Sk, v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej

republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Za jeden úkon, ktorý bol vykonaný v roku 2006, patrí odmena pre sťažovateľku v sume 2 730 Sk. Spolu s režijným paušálom k tomuto úkonu (164 Sk v roku 2006) tvorí náhrada trov za úkon vykonaný v roku 2006 sumu 2 894 Sk v zmysle citovanej vyhlášky. Celkové trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú zaokrúhlene sumu 8 196 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľkou rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2006